

A földhasználatban nagy átrendeződés történt

Nyírácsádon elsősorban a gázprogramra és a kárpótlásra várnak az emberek

BALOGH JÚLIA

Nyírácsád (HBN) – Nemigen tévedek nagyot, ha azt írom, a nyírácsádi embereket a földék visszaadása és a földgáz bevezetése foglalkoztatja leginkább. Erről beszélnek egymás között néhány mondat után még akkor is, ha más témával kezdték. De senki sem csodálkozhat ezen, hiszen a 4300-as lélekszámú település lakói elsősorban a földből tudnak megélni. Míg korábban naponta reggelente 5 busz is vitte az ittenieket a debreceni ipari vállalatokhoz, ma már alig várakozik rájuk busz. Egyre-másra megszűnnek a debreceni munkahelyek, vagy kénytelenek hazajönni az emberek, mert a vállalatok kényszerűségből megszüntették a buszt, és saját zsebből nagyon drága a távoli munkahelyre utazni.

– Mihez kezd itthon az a sok ember, aki az elmúlt másfél év alatt veszítette el a munkahelyét? – kérdezem a nagyközség jegyző asszonyától, Varga Györgynétől. – Nagy részük visszakényszerült a földhöz, de volt, aki vállalkozásba fogott. A tsz-tól, s

más munkahelyektől sokan vásároltak tehergépkocsit és szállítással kezdtek foglalkozni. Három zöldséges, két virágos, egy fagyaltos, két butikos nyitott ki a meglévő egységek mellett. Nekik jól ment egy ideig, de most a magas társadalombiztosítási járulék teszi kétségessé további létüket. S még munkát ad a Dózsa Tsz, az átalakulóban lévő Győzelem szakszövetkezet és az állami gazdaság.

Az emberek zömmel a földből élnek, de még csak a dohányra tudtak szerződést kötni. Nem tudják, mit érdemes termelni, s milyen mennyiséget.

– Termelnek a megélhetésükre – mondja Katona Gyula polgármester –, de ebből nem tudják fedezni a költségeiket sem, hát még a számlákat fizetni. Nagyon sok egyéni problémát vet fel a földvisszaigénylés és az, hogy a törvényalkotók megfeledeztek a szakszövetkezetekről. Az évek során ugyanis a földhasználatban nagy átrendeződés történt, s most az ezekből adódó problémákat meg kell oldani. Mégpedig lehetőleg helyben, mert a pereskedés nagyon költséges és időigényes. Konszenzusra kell jutniuk a tsz-nek,

a szakszövetkezetnek és a földigénylőknek. Nagyon nehéz harc lesz. Szinte nincs olyan reggel, amikor ne ilyen témával kezdeném a napot. Az idő sürget, mert a földet művelni kell, ha termést is akarnak belőle látni.

– Miből adódnak a nagy viták?

– Ahány ember, annyi eset, például: a volt tulajdonos területét hosszú évtizedek óta más műveli és használja, s most kié legyen; vagy a tulajdonos területére fákat telepítettek, hol kapjon és milyen helyette; vagy sok a telekkönyvön kívüli tulajdonos egy adott területre stb.

– Hogy állnak a gázprogrammal? Azt is nagyon várják a lakosok.

– Három éve készült el az alaptervünk, amikor Balkányban és Szakolyban megépült az átadó. Minden engedélyünk megvan, csak a pénz kellene, hiszen a 105 milliós beruházással egyedül nem bír a falu. Így is minden pénzünket már három éve erregyűjtjük. Pályázatot adtunk be, s bízunk benne, hogy az infrastrukturális beruházásokra adható, a költségek 40-50 százalékát átvállaló állami támogatást megkapjuk.

– Megszületett a tárcaközi bizottság döntése?

– Már kétszer elnapolták a döntést. Most sem tudok még kedvező hírt mondani. Ha megkapnánk a pénzt, két év alatt minden házba be lehetne vezetni a gázt, mert az utcákban kiépülnek a gerincvezetékek.

Nos, gáz még nincs, de elkészült a kiépített piac Nyírácsád központjában. Szükség volt rá, mert így mindennap adott helyen árusíthatnak tiszta körülmények között az eladók, és ott keresik őket a vevők is. Talvaly 1,2 milliós költséggel bővítették az iskolai ebédlőt, s most már 40 helyett egyszerre 80-an étkezhetnek benne. A múlt évben 3 millióért megkapta a negyedik kútját a nagyközség, s a kutak megfelelő mennyiségű, jó ivóvizet adnak az itt élőknek. 1991 krónikájához tartozik, hogy egy kilométer hosszan, a Tavasz utcában ivóvízhálózat készült, most az idén ugyanitt villanyvezetékét építették.

Megújul – hiszen restaurálják – a megye egyetlen, még működő Árpád-kori református temploma a főtéren. Eredeti állapotába állítják vissza.